

De fatbike rijdt de regels voorbij

Ze zijn snel, opvallend en razend populair. Vooral onder jongeren zijn ze niet meer weg te denken uit het straatbeeld. Wat ooit begon als een nicheproduct voor ruig terrein, is nu een alledaags fenomeen geworden op smalle fietspaden en drukke stadswegen. Ze trekken de aandacht met hun brede banden, elektrische kracht en een uitstraling die vrijheid en snelheid belooft. Maar achter deze populariteit schuilt een ontwikkeling die uit de hand begint te lopen. De tijd is gekomen dat we het ons hardop afvragen: Hoort dit voertuig nog thuis op het fietspad?

Fatbikes winnen razendsnel aan populariteit, vooral onder jongeren. Deze voertuigen zijn vaak uitgerust met krachtige elektrische motoren, die snelheden tot wel 45 km/u kunnen bereiken. Dat is veel sneller dan de toegestane 25 km/u voor e-bikes. Tegelijkertijd vallen ze buiten de reguliere regelgeving: ze lijken op fietsen, maar gedragen zich als brommers. Het gevolg? Een toename van verkeersongevallen, overlast en een groeiend gevoel van onveiligheid op de fietspaden. De wetgeving hinkt achter de feiten aan, en in die leemte ontstaat chaos. Daarom is het noodzakelijk dat de overheid strengere regels invoert voor het gebruik van fatbikes, voordat hun opmars leidt tot nog grotere maatschappelijke en verkeerskundige problemen.

Fatbikes vormen een acuut risico voor de verkeersveiligheid. Volgens cijfers van de politie en Veilig Verkeer Nederland stijgt het aantal ongevallen met voertuigen zoals fatbikes ieder kwartaal. Deze voertuigen worden vaak bestuurd door minderjarigen zonder rijbewijs, verkeersinzicht of beschermende middelen zoals een helm. In een verkeerssysteem dat is ontworpen voor fietsers met een maximumsnelheid van 25 km/u, betekent een fatbike van 40 km/u een torpedo tussen kinderen en ouderen. Dit is een onacceptabel risico op de fietspaden.

De populariteit van fatbikes onder jongeren zet een gevaarlijk precedent neer: snelheid en kracht worden beloond, terwijl voorzichtigheid en verkeersdiscipline op de achtergrond raken. Dit draagt bij aan een normverschuiving waarbij roekeloos gedrag wordt gezien als stoer en sociaal geaccepteerd. Jongeren raken gewend aan voertuigen die zonder wettelijke beperkingen hoge snelheden halen, wat het risico vergroot dat zij ook in andere verkeerssituaties hun grenzen overschrijden. Deze normvervaging kan leiden tot structurele problemen in verkeersveiligheid, lang nadat het fatbike-seizoen voorbij is.

Het ontbreken van duidelijke regelgeving voor fatbikes, zoals een verplichte helm, leeftijdsgrens, of kentekenplicht leidt tot een wildgroei van voertuigen die feitelijk als brommers functioneren, en toch zonder toezicht blijven. Deze lacune in wetgeving maakt handhaving vrijwel onmogelijk en moedigt risicovol gedrag aan. Jongeren voelen zich onaantastbaar omdat zij weten dat boetes, controle of aansprakelijkheid nauwelijks plaatsvinden. Hierdoor ontstaat niet alleen een probleem van verkeersveiligheid, maar ook van rechtsongelijkheid en maatschappelijke onrust.

Sommigen beweren dat de fatbike juist een duurzaam alternatief biedt voor de scooter of brommer, en dat het jongeren meer mobiliteit geeft zonder uitstoot. Daarbij zijn er ouders die aangeven dat hun kinderen dankzij de fatbike sneller en zelfstandiger naar school kunnen reizen, zonder beroep te doen op de auto of het OV.

Hoewel dit op het eerste gezicht een valide argument lijkt, blijkt uit onderzoek dat fatbikes zelden scooters vervangen, maar eerder traditionele fietsen. De snelheid en kracht van de motor nodigen uit tot roekeloos gedrag, juist bij jongeren die nauwelijks verkeersopvoeding hebben gehad. Zonder helm, zonder kenteken en zonder controle zijn deze voertuigen eerder een regressie dan een vooruitgang in duurzame mobiliteit. De maatschappelijke kosten van ongelukken, overlast en schade moeten zwaarder wegen dan de vermeende individuele voordelen.

De fatbike is geen onschuldig speeltje meer, het is een grijs gebied dat wettelijk onvoldoende is afgebakend, maar in de praktijk desastreuze gevolgen heeft voor verkeersveiligheid. Daarom roep ik de overheid op: grijp in. Stel duidelijke regels op voor snelheid en motorvermogen, handhaaf deze regels, verplicht helmen en verzekering, en overweeg een kentekenplicht voor voertuigen die feitelijk functioneren als brommers. Laat ons het fietspad behouden als veilige plek voor de kwetsbare verkeersdeelnemers waarvoor het ooit bedoeld was. Tijd voor daadkracht, vóór er nog meer slachtoffers vallen.